

Simpsonien epämiellyttävä totuus

Onko viime talven huoli ilmaston lämpenemisestä unohtunut viileän heinäkuun aikana?

Jos on, suosittelemme katsottavaksi Al Goren dokumenttia Epämiellyttävä totuus tai keveämpää leffaa The Simpsons Movie.

George W. Bush ja **Al Gore** kamppailivat Yhdysvaltain presidenttiydestä vuonna 2000. Gore sai enemmän ääniä, mutta Bushista tuli presidentti. Lähes ensi töikseen Bush ilmoitti, ettei USA allekirjoita Kioton ilmastopimusta, jolla pyritään hillitsemään hiilidioksidipäästöjä. Hallinto alkoi myös suoltaa raportteja, joissa vähäteltiin ilmastonmuutoksen vaikutuksia.

Gore on ollut toisella tavalla aktiivinen. Miehen ilmastomuutosta käsitteleviin esitelmiin perustuva dokumentti Epämiellyttävä totuus (2006) on onnistunut ja vaikuttava kertomus siitä, mitä luonnolle on paraikaa tapahtumassa ja mitä vielä voimme tehdä.

Vaikka valistuksen ajan luulisi jo olevan ohi, onnistuu Gore istuttamaan katsojat tuoleihinsa kuin jännittävä trilleriä seuraamaan. Silti elokuva etenee asiallisesti ja sopivalla tempolla. Ohjaaja **Davis Guggenheim** on onnistunut tuomaan sekä asian että miehen helposti lähestyttäväksi. Käsitteilytapa on eurooppalaisempi kuin esimerkiksi ylilyöntejä harrastavan **Michael Moore**. Asiassaan Al Gore on vakuuttava.

Lisääntyneiden päästöjen takia hiilidioksidin määrä ilmakehässä on lisääntynyt nopeasti, mikä estää yhä tehokkaammin auringonsäteiden poistumisen ilmakehästä, mikä puolestaan nostaa maapallon lämpötilaa. Lämpötilan nousu muuttaa luonnon herkkää tasapainoa ja varsinkin vedenkierto muuttuu, jolloin sateet lisääntyvät tietyillä alueilla, kun taas toisilla alueilla riesana on paha kuivuus. Tämän lisäksi hirmumyrskyt ja esimerkiksi hyönteisten muuttuneet elinajat ja -paikat aiheuttavat katastrofeja ihmis- ja eläinkunnassa.

Samaan aikaan Springfieldissä

Tätä kaikkea yrittää selittää myös **Lisa Simpson** Spring-

fieldin asukkaille elokuvassa The Simpsons Movie (2007). Ihmiset eivät kuitenkaan saarnasta innostu, vaan jatkavat elämäänsä entiseen malliin. Lopullinen niitti saadaan kun läheinen järvi saastuu niin pahoin, että hallitus päättää presidentti **Arnold Schwarzeneggerin** johdolla asettaa valtaisan kuvun Springfieldin päälle.

Yhdysvalloissa 18 vuotta pyörinyt tv-sarja Simpsonit on lähes alusta alkaen asettanut naurunalaiseksi kaiken, mikä amerikkalaisille on tärkeää. **Matt Groening'n** luoman perheen toilailuissa on kuitenkin aina ollut tietty inhimillinen pohjavire. Varsinkin perheen isä **Homer Simpson** edustaa amerikkalaista, joka ei teoissaan usein osoita urhollisuutta, mutta on pohjimiltaan perhettään ja useimpia kanssaihmisistä rakastava symppis.

Kun Simpsonit lähes kaksikymmenvuotisen taistelun jälkeen debytoivat valkokankaalla, on yhdeksi keskeiseksi teemaksi nostettu ympäristönsuojelu. Simpsonit eivät tietenkään Lisaa lukuun ottamatta luennoi Al Goren tyyliin, mutta ovat juuri siksi "valistuksessaan" etevä. Koska amerikkalainen elokuvayleisö ei halua saarnaamista, ovat tekijät valinneet huumorin tien, jolloin pisteiden yhdistäminen jää katsojalle.

Presidentti Schwarzeneggerin toteamus "I was elected to lead, not to read" värisyttää sekä nauruhermoja että selkäpiitä. Schwarzeneggerin "rooli" presidentti Bushin sijaiskäärsijänä ei imartele, mutta mies varmasti kestää pilailun ja voi lisätä uhrauksen vihreään ansioluetteloon. Arskan johtama Kalifornian osavaltio on yksi USA:n edistysellisimpiä ympäristönsuojelussa.

Sama tavoite, eri keinot

Ei ole sattumaa, että Lisan luento "An Irritating Truth" lainaa Al Goren esitystekniikkaa ja että Gore näyttää omas-

sa esityksessään valistuspätkän Matt Groening'n toisesta menestyssarjasta Futuramasta. Elokuviin tekijät jakavat yhteisen ja aidon huolen ympäristön tilasta. Toisessa elokuvassa huumori on satunnaista hymähtelyä, toisessa kokoaikaista työtä. Samalla asialla kuitenkin ollaan.

Eikä kyse ole haihattelusta tai tieteen vääristelystä. Ongelma on todellinen ja näkyy muun muassa lisääntyneinä tulvina. Punaisen Ristin nettisivut kertoivat elokuun alussa muun muassa seuraavaa: "Pakistanin tulvat ovat tuhonneet kodin lähes 400 000 ihmiseltä. Likaisen veden aiheuttamat ripulitaudit, malaria, ihosairaudet ja polttava aurinko vaikeuttavat kodittomien elämää entisestään."

Ympäristökatastrofin estämisessä tiedonvälitys on tärkeää. Tyyli ja markkinat voivat olla erilaiset, mutta inhimillisyyden periaatetta nämä elokuvantekijät eivät ole unohtaneet.

Epämiellyttävä totuus

(USA 2006, An Inconvenient Truth)
Ohjaus: Davis Guggenheim
Pääosassa: Al Gore
Sallittu kaiken ikäisille
www.climatecrisis.net/

The Simpsons Movie

(USA 2007)
Ohjaus: David Silverman
Ääninä: Dan Castellaneta, Julie Kavner, Nancy Cartwright, Yeardley Smith, Harry Shearer, Hank Azaria
K-7
www.thesimpsonsmovie.com